

Szerkesztési iroda:

Nagy-Becskek,

Zápolya-utca 1-ső szám,
hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizeté-
sek és a lap szétküldésére vo-
naikozó felszólítások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Előfizetési árak:

Egész évre ——— 12 .
Félévre ——— 6 .
Negyedévre ——— 3 .
Egy hóra ——— 1 .
— Egyes szám ára 4 kr. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetés-
irodáknban.

Megjelenik mindennap

vasár- és ünnepnapok kivételével.

Nagybecskerek, 1898

XXVII. évfolyam, 62. szám.

Csütörtök, március 17.

A kvóta.

Nagybecskerek, március 17.

Az osztrák kormányban történt meg-
lepetéssel, mely szerint Gautsch minisz-
terelnök helyett egész váratlanul más
miniszterelnök jelent meg a politikai szin-
padon, a monarchia két állama közt való
viszonyban mi sem változott és nem is
szabad újabb nehézségnek felmerülni a
fennforgó tárgyalásokban.

Korábban és később létezett ugyan
végtelen nagy nehézség, mely lehetlenné
tette az Ausztria és Magyarország közt
kötendő kiegyezés letárgyalását az osztrák
reichsrathban, sőt még a feltevést is, hogy
azt esetleg elfogadják, de miután Magyar-
országnak is kiváló érdeke, hogy ez a
szerződés végre létrejőjön, érdeklünkben
áll, hogy az osztrák kormány valahára
eredményeket tudjon felmutatni. Az osz-
trák miniszterelnök személye e kérdésnél
Magyarországra nézve ép oly irreleváns,
mint az a párt, vagy a pártoknak az a
konglomerátuma, a melylyel Thun gróf
az osztrák reichsrathban keresztül akarja
vinni a kiegyezést.

Magyarországra nézve a fődolog az a
körülmény marad, hogy a már történt
megállapodásokat az osztrák kormány-
változás ne érintse és hogy az új minisz-
terelnök ne lépjen fel oly követelésekkel,
melyek előbb vagy utóbb válságot vonhat-
nak maguk után, és pedig nem az egyik
vagy másik kormány, hanem egyáltalán
a kiegyezés gondolatának válságát.

Ausztriában már tisztában vannak
azzal, hogy Magyarországon nem is kép-
zelhető más miniszterelnök, aki a kiegye-
zés létrejöttéért olyan garanciákat nyujt-
hatna, mint báró Bánffy, ezért is volt a
legelső feltételek egyike, melyeket ugy
gróf Thunnak, mint elődének el kel-
lett fogadni, az, hogy érintetlenül fenn-
tartandók azok a szerződési pontozatok,
melyek Bánffy és Badeni közt kötöt-
tek. A kiegyezésnek ez a része már meg-

kapta a király jóváhagyását és előleges
szentesítését, ez a rész egyszer s minden-
korra biztosítva van s a politikai zava-
rok ezen mitsem változtathatnak.

Ujabb időben azonban olyan sajtó-
hangokat lehet hallani, melyek állítólag
jól értesült forrásból tudják jelenteni, hogy
gróf Thun a kvótára nézve az osztrák
pártokkal szemben oly ígéreteket tett és
oly kötelezettségeket vállalt, vagyis hogy
Ausztria Magyarországgal szemben oly
követeléseket akar emelni, melyek indok-
latlan voltuknál fogva a valószínűtlenségek
körébe tartoznak. Arról beszélnek, hogy
Ausztria 38% os kvótát akar Magyaror-
szágtól követelni. Magyarország 6 1/2%-kal
fizesen többet az eddiginél!

Eltekintve attól, hogy ez a hír épen
nem valószínű és már belső tartalmánál
fogva is lehetetlenül hangzik, ilyen
ötlettel a magyar kormányhoz egyáltalán
nem lehet fordulni és hogy báró Bánffy
miniszterelnök e kérdésnek minden tár-
gyalását, hivatkozással a két kvótakül-
döttség hozandó határozataira, kell hogy
visszautasítsa.

A kvóta felett előbb az alkotmányos
tényezők döntenek és semmikép sincs ki-
zárva, hogy e tényezők — egyelőre olyan
nem valószínű — megállapodásra jussa-
nak, melyek sem az osztrák kormány
kivánatainak és ígéreteinek, sem a magyar
kormány szándékainak meg nem felelnek.

Első tekintetre világos tehát, hogy
határozott összegről, meghatározott kvóta-
számról beszélni sem lehet és minden erre
vonatkozó hír nem egyéb, mint üres és
hiu koholmány.

Az azonban megdönthetetlen tény,
hogy báró Bánffy Dezső miniszterelnök
a kiegyezés ügyében mindeddig rendkívül
korrekte járt el és egy osztrák miniszter-
elnök kedvéért sem fog inkorrektiséget
elkövetni.

Várady Mihály.

Nagybecskerek, március 17.

Torontálvármegye közéletének egy
kiváló mozgalmas életű tagja hunyta ma
örök álmokra szemét: Keleti Várady Mihály,
volt torontálmegyei alispán és nagybecs-
kerei törvényszéki elnök. Csöndes és
rövid szenvedés után ma reggel érte a
halál a nyolcvanas öreg urat törökbecsei
lakásán.

Várady Mihály Szegeden született, hol
apja iparos volt. Miután a 8. gymnasiumi
osztályt elvégezte, Temesvárra ment theo-
lógusnak, de a püspök nem vette be a
semináriumba, és csak mint seculáris járt
az előadásokra. Schlauch Lőrincz jelenlegi
bibornok, Dobó Miklós, Bizek Károly,
Schäffer Antal és Bobik Gusztáv voltak
iskolatórsai.

Váradynak nem tetszett a theológia,
ott hagyta a papi pályát s miután elvégezte
a jogi pályát, Nagybecskerekre jött, a
hol Várady plébános nagybátyja lakott, és
itt dijnokoskodott a kir. kincstári ügyész-
ségnél; később letette az ügyvédi vizsgát,
és ugyanazon ügyészégnél működött.

1848-ik évi május havában megvá-
lasztott szolgabírónak Tordára, és mint
ilyen működött addig, míg a vármegye
hatósága a forradalom következtében be-
nem szüntette működését.

A forradalom után ügyvédi irodát
nyitott itt Nagybecskereken, később ügyésze
lett a zágrábi főkapitánynak és Módoson
mint olyan működött 1867-ik évig. A
kiváló tehetségű és rendkívül vonzó mo-
doru fiatal ember tevékenysége csakhamar
felkeltette a szélesebb kör: figyelmét
is és még ezen évben megválasztották
Torontálmegye harmad alispánjának.

Mint ilyen elnöke volt a megyei
polgári törvényszéknek egész 1872-ik évig,

A „TORONTÁL” tárczája.

Tavaszi esőben.

Rongyos felhőfoszlány
Uszik fönn az égen,
Zokogásba tör ki
A keserűségem,
Szívembe kap újra
Mindaz, a mi bánat,
Ugy küldöm az Égbe
Panaszos imámat.

Könyező szemekkel
Elborulva nézem,
Hogy a nagy világból
Mily kevés a részem.
S míg a jövőt mások
Rózsás asinba festik,
Én görnyedve húzom
Az igát napestig.

Fáradt, gyöngye vállam
Alig hogy kibírja,
De szívemre még sincs
A világnak írja . . .
Ha a fiatal fát
Mégsebezik, tépik,
Nem ér fel a törzse
Sohasem az égig.

... Könyezik az égbolt,
Szél siráma hallik
S szívembe a sirás
Ugy belenyilallik,
Urrá lesz fölöttem
A zokogás, bánat . . .
... Ilyenkor temették
Szegény jó apámat.

Sz. Szigéthy Vilmos.

A sötét és a rózsás álom.

Messziről jött az egyik, éjnek éjfelén és
a másik még távolabbról. Álmok, melyek még
nem kezdék meg jelenésüket, misztikus kép-
rások, a melyeket a szeszélyes Morpheus vigasz-
talására szánt a méltatlanul sujtott igaznak, a
boldog jólétben kénykedő gonoszoknak megkínzó
gyötrődésül. Amazt a mennyei boldogság remé-
nyével nyújtja meg a szép álom, ezzel előre
éreztetik a kinjait a gyötrő képrások.

Rózsás szilfid szárnyon lebegett az egyik,
de a másik nehézkesen csapkodta ijesztően fe-
kete szárnyait.

Es amint összejöttek, szólt a rózsás álom:
— Milyen sötét és félelmetes vagy te.
Melyik alvó léleknek viszed a borzadályt és a
megdöbbenést.

— A megdöbbenést és borzadályt egy meg-
rögzött gonosztevőnek viszem, hogy büneiért
legalább álmában vesekeljen és mire bevilágít
hossz a hajnali napfény, tehetetlenül, vétkeinek

gyötrő tudatában fetregjen fekvőhelyén . . .
De amilyen sötét vagyok én, olyan kedves és
vonzó vagy te, rózsaszárnyú álom. Melyik alvó
léleknek viszed a bájít és a boldog meg-
nyugvást?

— A boldog megnyugvást és a bájít egy
ártatlan leánykának viszem, akinek naphosszat
nem ment ki a fejcsokéből egy aranypaszo-
mántos ur, aki a reggeli mise alatt mosolyogva
nézte őt. Viszem neki a leányábrándokat és a
szerelem titkos varázsát, hogy reggelre kelve
boldog bányadtságban találja őt nyoszolyáján a
hajnali napfény.

— Megállj, kérlek, megállj!
— Nos, mit akarsz, hírnöke a megdöb-
benésnek?

— Arra akarlak kérni, rózsaszárnyú álom,
hogy légy könyörületes.

— Én? Hogyan?

— Igaz ugyan, hogy súlyos bűnök terhe-
lik az én gonoszomat, de már oly sok éjszakán
át gyötörtem őt, hogy megérdemelne szegény
egy kis vigasztalást. Cseréljünk hát hivatást.
Te elmégy megnyugtató varázsszóval a gonosz-
bor, én meg förtelmeimet elviszem az ártatlan
leánykának.

— De miért szenvedjen az a kis lány
igastalanul!

— Kevesebbet fog helyette gyötrődni az
agyonkínzott gonossz.

— És mit szól majd hozzá az örök igaz-
ság, amelynek szolgálattevői vagyunk?

A hivatalos melléklet 61 számával.

amikor pedig szétválasztották az igazságtígyet a közigazgatástól, a nagybecskereki királyi törvényszék elnökévé lett kinevezve.

Ezelőtt mintegy tíz évvel nyugdíjaztatott és családja nem lévén, T. Becsére költözött fogadott fia Várady Józsefhez, az ottani telekkönyvvezetőhöz.

Hivataloskodása alatt kir. tanácsossá neveztetett ki, és a vaskorona-rend III. osztályu rendjelt kapta, végre pedig a király által a magyar nemességgel ajándékozottat „keleti” előnévvel.

Nyugalmaztatása után maradt a megyei bizottság tagja s mint ilyen nem ritkán jelent meg a törvényhatósági bizottság üléssein.

A legutóbbi időben megválasztott a közigazgatási bizottság tagjává, mely tisztelet haláláig viselte.

Várady Mihályval egy kiváló tehetségű, humanus gondolkozású férfiú mult ki az élők sorából, kinek emléke sokáig fog élni azok szívében, kik közelebbről ismerték.

A család a következő gyászjelentést adta ki:

Keleti Várady József és neje szül. Kleizner Karolin egy a maguk, valamint számos rokon nevében fájdalomtelt szívvvel jelentik felejtethetlen örökbefogadó atyjuk, illetve nagybátyjuk Keleti Várady Mihály kir. tanácsos, a vaskorona-rend lovagja, nyug. törvényszéki elnöknek 1898. évi március hó 17-én, életének 80 ik évében, szívizéhihűdés folytán történt váratlan gyászos elhunytát. A megboldogult földi maradványai folyó hó 18-án délután 4 órakor fognak a róm. kath. szertartás szerint a törökbesei róm. kath. sírkertben örök nyugalomra helyeztetni. Az engesztelő szent miséidőzet f. hó 18-án délelőtt 9 órakor fog a helybeli róm. kath. piébánia templomban a Mundenhatónak bemutatattani. Török-Becsén, 1898. évi március hó 17-én. Aldás és béke porairal!

Haller István.

Vármegyénk egy másik kitűnő férfiaknak haláláról is meg kell emlékeznünk. Egy aradi távirat jelenti, hogy Haller István pancsovai kir. közjegyző, rövid betegség után meghalt.

Haller István Aradmegyében született 1836-ban s tanulmányai elvégzése után azon megyebeli egyik városkában kir. közjegyző volt.

1882-ik évben, midőn Keresztes Gyula, a módosi kir. közjegyző elhunyt, oda tette magát át közjegyzőnek, elvette elődjének özvegyét, született Rupcsics Ilonát, és később cserélt állomást néhai Reháknak Lukácsal és Pancsovára ment át, a hol mostanáig működött.

— Az örök igazság maga a jószág és bizonyára helyesebb fogja, hogy egy kétségbeesett halandónak egyszer a megnyugvás örömeiből is juttatunk, ha mindjárt egy boldog teremtés pillanatnyi keserűsége árán.

Megegyeztek. És azon az éjszakán tündérlálmot látott a gonosz, és a lányka pedig ijesztő rémeket. A mélyresülyedt ember, aki megroskadt a lelkifurdalás sújától, álmlában újra gondatlanul futkárzó gyermeknek érezte magát és végtelen rózsáigetekben kergette a szines lepkéket. Az a szegény ártatlan teremtés azonban, akit az álom megilletett volna, egész éjszaka torzalakokat látott maga körül és meggöngyvedve botorkált egy izzó kövekkel kirakott uton, ahol az elkárhozottak véghetetlen sora tüzes lámpanyelvekkel nyadosta puha testét.

De amikor a hajnalpír előtűtötte a látóhatárt és a gonosz ember fölébredt, a szép álom emléke meg csak keservesebbé tette előtte büneinek vígasztalan öntudatát, a lányka pedig megszabadulva a gyötürő lidércstől, még szebbnek és boldogítóbbnak találta a zavartalan jelent.

Mert a rémkép nem változtatja meg a valóságot és a lélek az igalmak tüzeiben is olyan marad, milyen volt. Ha az Isten egyszer megcsatlakoznék és tévedésből kiválasztottak közé sorozna egy érdemtelen, az ártatlant pedig kárhozatra ítélné, a vétkecs úgy érezné magát a mennyben, mintha pokolban volna és az ártatlana gyehennában is a paradicsom üdvét találja fel.

Catulle Mendés.

Mint torontálmezei bizottsági tag részt vett a közügyekben és általános tiszteletnek örvendett.

A rendkívül erőteljes férfiú ezelőtt egy héttel megbetegedett s baja ellen budapesti tanároknál keresett segítséget. De a fővárosi tanárok sem tudtak a vesebajban megbetegedetten segíteni, s tegnapelőtt nehéz szenvedés után meghalt dr. Stiller tanár klinikáján. Budapestről Aradra vitték a holttestet s itt szülővárosában temetik el a családi sírboltban. Halálát neje kívül két gyermeke gyászolja.

Nyugodjék békében!

Március 15.

A szabadság nagy napját a tegnap felmlítettéken kívül még a következő helyeken ünnepelték meg:

Nagybecskerek város X. kerülete a Felső Muzsya telep olvasóköre a szabadság félszázados ünnepét a következőleg ünnepelte meg: 9 órától fél 10 ig körmenet az olvasókör helyiségéből kiindulva. A telep egy részének megkerülése után a templomban, mely szüfölség megtelt hívekkel, Schmidt Lajos r. k. lelkész ünnepi istentiszteletet végzett, ennek elején gyönyörű beszédben emlékezik meg a nagy napról, Isten király és hazá iránti kötelezettségeiről adva oktatást a haligatóknak. Szent mise után az ünnepi közönség az olvasókör helyiségébe vonult zene kísérettel, lobogókkal, hol a szabad ég alatt az udvaron a beszédek, énekek és szavaltatok sorrendje következett. A megnyitó beszédet Gruisz Sándor tartotta lendületes szavakkal. Alkalmi beszédet Szegfű Sándor tanító mondott, szép szavakkal méltatva a nagy nap magasztos vívmányait. Az ünnepély többi részét az ifjuság szép szavaltata és hazafias, precíz éneke töltötte be. Az ünnepély kezdetét taracklövésék jelezteék. Ünnepély után társasbéd volt, mely után a tüzes fiatalok késő estig járta a csárdást. Orvendezve, vígan a nagy naphoz méltóan ünnepelték meg az ötvenedik évfordulót.

Március 15-ike Sáralfalván. A sajtószabadság ünnepe alkalmából Sáralfalva is ünnepi díszet öltött. A házak szépen fel voltak lobogóva, a szerb és a német iskolákban hazafias ünnepélyek tartattak. A községi iskolában Hegedüs József tanító mondott lelkes beszédet a tanuló ifjusághoz, a szerb iskolában pedig Wujts Mlada tanító méltatta szép, hazafias beszédben március idusának nagy jelentőségét. Csak Andron Simion román tanító nem ünnepelt s nem akart tudni március 15-ről. Még a magyar zászlót sem engedte az iskola falára kitűzteni s midőn két munkás, a kik előzőleg a szerb iskolára tűzték ki a lobogót, a román iskolához is jöttek a létrával, hogy a magyar zászlót kitűzessék, Andron Simion tanító elkergette őket, így módon adván pregnáns kifejezést hazafias érzületének. A közönség a román tanító e galád viselete fölött legnagyobb megbotránkozásának adott kifejezést.

Nagy-Gáji levelezőnk írja: Nagy-Gáji községe méltó módon ülte meg nemzetünk felszabadulásának félszázados jubileumát. Délelőtt 9 órakor ünnepélyes istentisztelet volt a római katolikus templomban; majd az iskolába vonult a község értelmisége, hol a gyermekek hazafias énekekkel, szavaltatokkal és alkalmi beszéddel rótták le kegyelűtük szeretett hazánk iránt. Este nyolcz órakor banket volt, melyen a község egész értelmisége anyanyelv különbség nélkül vett részt. Bárá Daniel Tibor ő méltósága szép szavakkal méltatta a nap jelentőségét. „Magyarország — mondja a szónok — a mai napon ünnepli főlzabadosulásának félszázados évfordulóját. Magasztos, dicsőségteljes és örök emlékeztető ünnep ez, melyen a magyar király és a magyarnemzet együtt éreze emlékszik meg a 48-as eszmék diadaláról. És ez eszmék diadala ahhoz a naphoz van fűzve, melyen a királyi szentesítés jogerőre emelte a törvényhozás alkotásait. Ezen törvényhozásban a magyar nemzet képviselője oly jogalapot adott az országnak, mely képezzé teszi azt, hogy ezen tovább és tovább fejlődve, versenyre kelhessen az európai kultúr népekkel. A mai március 15. emléknep egy momentum a nemzet kegyelűtének a dicső ősök iránt, nem csak a tradíció jelentőségét hanem magasztosát tenni, ünnepé avatni az 1848. nagy alkotásokat: ez kötelessége minden hazáját szerető magyar honpolgárnak, kik közé mi is tartozunk, és szívünk mélyéből fakadjon ez óhaj: viruljon Magyarországra! Eljen a magyar király!” E lendületes szavak lelkes éjjenszere ragadtatták a jelenzőket. A község lelkésze német, a postamester pedig szerb beszédben

dicsőítette a nemzet nagy napját. Az ünnepi hangulat a hymus eléneklésével érte el tetőpontját.

Torontál-Almásról írják: Már a kora reggeli órákban három mozsáclövés jelezte az ünnepnap virradását, az egész község, mely német és román ajku lakosokból áll, ünnepi díszet öltött, a község házá és több épületen a nemzeti zászlók lengtek; délelőtt 9 órakor hálaadó isteni tisztelet volt a r. kath. piébánia templomban, a melyen a községi előljáróssággal az éln, az ünnepi egyletek testületileg vettek részt. A szent mise alatt a polgári lövészegylet zászlajával és zenekarával a templom elé vonult és sortűzet ölt. A mise végén a tanuló ifjuság elénekelte szentesítő kísérettel a Hymnust. A templomból asután a község háza tanácstermében összejött a község színe java, mely alkalmából Roos Vilmos községi jegyző, az egybegyűlt és tulnyomó német lakosok előtt, német nyelven eszteltes ékes szavakkal a nap 50 év előtti eseményeit. Este a Kaszner féle vendéglőben díszlakoma volt, a melyen szintén a község színe-java vett részt, itten színtén Roos Vilmos az első toasztot ő Feisége a királyra és az uralkodóház tagjaira mondotta. Roos Vilmos egy második toasztjában a kormányról emlékezett meg, Steiner Péter néptanító a 48-as vívmányok hőseinek emlékére emelte poharát. Kaszner Adolf kereskedő az érdeműs főispánt Rónay Jenőt és alispánt dr. Dellimanics Lajost élteti. Popory József építész Jablonczky Miklós főszolgabíró és annak családját élteti és végre Popory József Roos Vilmos községi jegyzőt mint lelkiismeretes, a társadalomban rokonszenves tisztviselőt és mint az ünnepély legbuszúbb rendezőjét, valamint családját élteti; a nagy számú társaság csak jóval éjjel után oszlott szét.

Sándorházáról írják lapunknak: A mi községünk is hazafias módon ünnepelt. Tizenegyedikén este 7 órától 8-ig folyton sügtak a harangok, másnap reggel 5 órakor pedig a tűzoltóság ébresztővel lepte meg a lakosságot. Az istentisztelet 9 órakor folyt le a nagy templomban, mely ez alkalommal olyannyira megtelt, hogy a hívőknek fele nem kapott helyet. Az istentisztelet előtt és utána az iskolás gyermekek a Hymnust és Szózatot énekeltek, az istentisztelet után pedig Reinlein József piébános mondott hatásos beszédet. A templomból az egész jelenvolt község az iskolába vonult, a hol annak udvarán a tanítók a nagy nap jelentőségét magyarázták a gyermekeknek. Döbben lakoma volt, melyen az ünnepi beszédet Reinlein József piébános tartotta. Este 7 órakor a körülbelül kétezernyi néptömeg a tűzoltóság és három 48-as honvéd előlépése mellett a nagyszeműen kivilágított és fellobogózott fő-utón lampios körmenet volt, ennek bevégezete után Schneider József helybeli tanító tartotta meg az emlékbeszédet, mely annyira hatott az öreg németekre, hogy azok sirva borultak egymás nyakába. A beszéd után a nagyvendéglőbe vonultak, hol lakoma volt. Az ügy sikere iránt a legnagyobb fáradságot Schneider József tanító tanusította, de kivüle még Schmidt Ferencs, Lukács János, Barthole János postamester, Röttinger Ferencs tűzoltó parancsnok és Reinlein József piébános is fáradoztak.

Nagyszentmiklósi levelezőnk tegnapi híre kiegészítése gyanánt még a következőket írja: Az iparostanoncz iskolában tartott ünnepélyen, 15 én délután dr. Kuhn Lajos c. kanonok, Jeck György igazgató és Nagyvinsszki István tanító intéztek a jövő iparos nemzedékéhez busdító szavakat, 5 tanoncz még alkalmi költeményeket szavalt. Az ünnepély a róm. kath. népiskolában folyt le, számos érdeklődő jelenlétében. A nagy nap utolsó pontjál az esti lakomák maradtak. Az új kasszinó által rendezett lakomán az alkalmi szónok dr. Jenesseny Géza nagy hatás mellett beszélt. Nem volt hiány azonban a további szónoklatokban sem. A nagyszentmiklósi dalegylet hazafias dalokkal fűszerezte a közöket. — Mintegy 30 résztvevő egy mács vendéglőben tartott sikerült estélyt, az ünnep jelentőségét itt Papp Andor méltatta röviden, végezetül éltette a még élő 1848. márciusi eseményeinek szerepvivőit. A harmadik lakomán az iparos osztály ülte meg a nagy napot.

Zsombolyán a március 15-ikét az idén szokatlan fényvel ünnepelték. Ugy látszik, hogy ezen mezőváros derék értelmisége csakugyan lelkesen teljesítette hazafias kötelezettségeit, mert a német lakosság is tömegesen vett részt a szépen és fényesen rendezett ünnepélyességeken. A fő-utca sok háza fel volt lobogóva, az 1560-nyi tanulóereg nemzeti zászlók alatt vonult a fényesen feldíszített templomba, a hol Csicsák Imre, pápai kamarás tartotta meg az ünnepi szent misét. A polgári iskola tanuló ifjusága az Isten szabad ege alatt énekelte hazafias dalokat

As összes hivatalok személyzete részt vett az ünnepélyen. Este lélekemelő ünnepély volt a „Hotel Jemelkában“, melynek összes helyiségei a zsufoltságig megteltek lelkes közönséggel. A két dalárda meghatóan énekelt. A magyar ünnepi beszédet Porsche Vilmos mondotta el nagy hévvel, lelkesedéssel; míg Leitch Antal polgári iskolai igazgató német nyelven adta elő a nagy nap jelentőségét. Nagy virágcsokorral tisztelték meg. Mindkét beszédet dörgő éljenzéssel fogadták. Asután tánc következett, mely reggelig tartott. A környékből sok vendég jött be az ünnepélyre.

HIREK.

Tájékoztató.

Márc. 18. Balácsi-ünnepély.
Március 20. A császi közs. hitelsz. szervező bizottságának közgy.

Március 28. Városi közgyűlés.

Április 12. Közigazgatási bizottság ülése.

A villamos világítással ellátott gőzfürdő reggeli 6 órától nyitva van: nők részére kedden és pénteken délután 5 óráig; ugyanezen napokon urak részére este 6—8 óráig.

— A vármegyei tisztikar köréből. Torontál vármegye főispánja Szabó Lajos törökkanissai közs. gyakornokot és tb. szolgabíró II. oszt. árvászéki ülnökké helyesítette.

— Torontál vármegye inassegélyző bizottsága tegnap délután Rónay Jenő főispán elnöke alatt ülést tartott. A módosi főszolgabírónak 550 frtot utalványoztak, a központi főbírónak pedig, szentmihályi és jankahidi munkaképes inasoknak adandó munkára 300 frtot, végül a kikiadai „Humanitas“ négyzetnek inasok segélyezésére 200 frtot. Grünbaum Arnold nagybecskereki kereskedő 7 drb olajfestményt adományozott, melyeket értékesítés végett Marton bizottsági tagnak adtak ki.

— Kedvezmény a tisztviselőknél. Az oszt. magy. első általános tisztviselő egyesület ez évben is nagyobb összeget fordít fürdő segélyekre. A helybeli tisztviselő egyesület vezetősége ez úton is felhívja tagjait, hogy az ez iránti kérévényeket legkésőbb t. hó 20-ig Rigó István egyesületi elnök kezéhez nyújtsák be.

— Ünnepély a főgimnáziumban. Mint már említettük a helybeli főgimnázium tanuló ifjusága folyó hó 18-án azaz holnap délután 4 órakor hangversenyyel fogja megünnepelni az intézet igazgatója főt. Balácsi József névnapjának előestéjét. Az ünnepély sorrendjét a napokban közöltük. A rendezőség újból azon tiszteletteljes kéréssel fordul a szülők és tanúgybarátokhoz, miszerint az ünnepély fényének emelése céljából azon minél nagyobb számban megjelenni sziveskedjék.

— Fortuna kegyeltjei. A „D. K“-ben olvassuk, hogy Porsche Vilmos szombolyai iskolatulajdonos Zarkóczy Béla adótitkár és Róth Laurával egyetemlegesen 100.000 koronát nyert az osztálysorjártékon.

— A hősök. Ma már öreg emberek, a hajukat megcsippte a dér, vagy egészen galamb fehérre mosta meg az idő. Senkinek sem jutna eszébe, ha látja a ráncos arcukat, tétova járásukat, hogy valamikor az ellenség számára halált okoztak az elerőtlenedett kerek, hogy halálmegevetéssel rohantak a tűzbe. Hősök voltak együtt mind, hősök voltak külön külön mind. A fiatalabb nemzedék egyrésze talán már meg sem érti őket, a mai kor fiataljainak egyrésze aligha tud együtt érezni velük. A dugasdag csodálkosik ha hallja, hogy éhen is halnak az emberek. Nagy idők szülnék nagy embereket. Akkor ocsó volt az emberhalál, nem volt szabad érezni a halálmegevetést egyetlen magyar honfiai sem. Csodás idők tanui es öreg emberek, élemedett urak. Csodás idők tolmácsai, nem csoda ha akadnak manapság olyan fiatalok, akik nem tudják elgondolni, hogy küldhette el az anya egyetlen fiát a csatára, hogy ereszthette utnak völgyéjét a menyasszony, milyen szent megnyugvással siratta el a völgyéjét, fut az anya, ha elhullott a vérmesőn. Egyre ritkulnak az öregek, évről-évre kevesbedik a számuk. Hanem, akik még élnek abból a dicső korból, ha beteg, ha fáradtan, kimerítetten egytől-egyestől ünnepelték annak a régi időknek emléket velünk. A honvéd-egyeslet öregei felöltötték

magukra a régi egyenruhát, hálát adva az Egek urának, hogy elérték azt az időt, mikor társaik vérüket, életüket áldozták fel, hogy elérték ennek az időnek ötvenedik évfordulóját is.

— Multság Bégaszenygyörgyön. Lavelezőnk írja, hogy a bégaszenygyörgyi fiatalaság sikerült táncmultságot rendezett március 15-én. A multság, melyet fesztelen jókedv jellemzett, csak a reggeli órákban ért véget. Ott voltak: Asszonyok: Himmelstein Károlyné (Orlovát), Hirtenstein Simonné, Kindl Józsefné, öz. Kindl Erzsébet, Kovács Ödönné, Kürschner J. L. né, Kohn Samuáné, Paltsmann Aladárné, Schreiner Istvánné, öz. Schreiner Anna, Strasser Gyuláné. Leányok: Freund Lóri, Frusita Katica, Goldstein Hermin, Lassó Augusztá, Miltényi Irma, Kindl Boriska, Kohn Rózsa, Kovács Józsa (Budapest), Schiller Eta, Viszkocsill Vilma (Katalinfalva).

— Felmentett férjgyilkos. Olvasóink előtt bisonyára étenk emlékeztetben van még a beregsői férjgyilkos esete. Lupessku Péterné még januárban leütötte csákllyával férjét, a ki rögtön szörnyet halt. A férj issákos volt. Naponkint fenyegette nejét, ha mámorosan a kocsmából hazatért, hogy megöli. Az asszony ezért szüleihez menekült. Lupessku mámoros dühében felesége után ment és hajánál fogva hazavonaszolta. A pítvarba érve, a halátra rémült asszony csákllyával úgy fejtbeverte urát, hogy az rögtön halva összerogyott. A temesvári törvényszék ma tárgyalta a férjgyilkos asszony esetét és orvosi vélemény után, hogy beszámíthatlan állapotban, nagyfokú ijedségben követte el a gyilkosságot, felmentették.

— Az időről. Rosszalkodik az idő, hogy már megint irni kell róla, ami egyébként így szokott lenni márciusban. Ez a hónap mindjárt a belépőjét arra használta föl, hogy fordítson egyet az idő köpönyegén, szél kerekedett erről is arról is, felhőket vontatott föl az égre, melyek el nem fogynak, hol összefolynak, hol szétszakadozva rohannak fönt a magasságos égen s idelent újra fésznek, újra fűtünk, erősen szaporodnak az influenza orrok, elbujtatják a tüdőbetegségeket, a gyerekeket és az ibolyákat. Az utóbbi napok tulságosan szépek voltak, valóságos májusi hangulat vett erőt a kedélyeken s most egyszerre esni kezd az eső s beborult, szürke az égboltozat. Az emberek pedig előszedik a galucsnikat és szidják az időt, a mely megállította a rügyek éledését a takaróháj alatt a sötét, hideg felhővel, mely úgy tessék, márciusi havat tartogat — a lányok és menyecskek számára. S a Béga egyre eszeledik, egyre emelkedik, elfoglalva hatalmas nagy ágyát, smiben ilyenkor elszokott nyújtózni királyilag.

Inség Torontál megyében.

A torontál megyei inasok részére a központi segélyző bizottság címe alatt újabban a következő adományok érkeztek:

Baar József felügyelő gyűjtőjén Pusztá-Bozító: Baar Lajos 5 frt, Baar József 3 frt, Vaszilcsin Béla, dr. Muraközy Dezső, Péczeli Akos, Molnár István, olvashatatlan, Straub János, Brezovssky Lajos, Molnár Géza, Wolff Gyula 2—2 frt, Marki Albert, Krolopp Hugó, Kalmusz Andor, Fekete Mihály, olvashatatlan, olvashatatlan, Stross Pál, Fábian József, Vild Ernő, Biró Mór, Bókeffy Sándor 1—1 frt, összesen 37 frt. „Budapesti Hírlap“ gyűjtése 5 frt. Karánsebes város pénztára 20 frt 59 kr. „Magyar Hírlap“ gyűjtése 7 frt 86 kr. Bartole János közs. jegyző gyűjtőjén Csátád: Csátád község, Csátádi első takarékpénzt. r.-t. 5—5 frt, Bartole János 2 frt, Kefka József, dr. Mannheim Sándor 1—1 frt, Járosi Pál, Löffler Jakab, Bierbaum Gyula, Vogel Miklós, Polén Péter, Ludvig Mátyás, Blaszmann János, Ehardt Imre, Lux Imre 50—50 kr., Lányi József 20 kr., összesen 18 frt 70 kr.

Fischer Géza közs. jegyző gyűjtőjén Grabács: Grabács község 20 frt, Fischer Géza 2 frt, összesen 22 frt.

Pancsovai kereskedelmi bank és takarékpénztár részv. társ. gyűjtőjén Pancsova: Pancsovai kereskedelmi bank és takarékp. részv.-t. 20 frt, Huber J. 5 frt, Joanovits Milán 3 frt, Mann György, Christian Mihály, Radorad Váza, olvashatatlan, Fischer A., Heim Henrik 2—2 frt, összesen 40 frt.

Bolianacs Mátyás közs. jegyző gyűjtőjén Kevi-Szöllös: Oka P. János 2 frt, Bolianacs Mátyás 1 frt 20 kr, Sztankovits Vazul, Klauber J., Popovits Athanasz 1—1 frt, Marina Nika, Bóssin

Illés 50—50 kr, Pópa Jóca, Popovits Jusztina, Podt Joszim 40—40 kr, Marina Panu 35 kr, Gucaul Jovan, Szurdusan Stefan, Sztaitz Vladislav, Gucaul Andrei, Brostyaucz Miklós, Bóssin György 30—30 kr, Getejausz Joszim, Ottonoga Juon 25—25 kr, Gruicsa Péter, Mircsa Dimitar, Miklja Józsa, Szamoilo Dimitar, Georgicu Szavu, Verka Pan, Opria Jovan, Blembert Jakab, Baba Nika, Bagyu Illés, Manoilovics Mita, Pópa Juon 20—20 kr, Mendrul Joszim 13 kr, Jankovits Péter 10 kr, összesen 13 frt 68 kr.

Szabolcs megye pénztárától újabban érkezett 21 frt 50 kr.

Szabolcs megye pénztárától újabban érkezett 32 frt.

Dr. Kelemen Adolf Pancsova 3 frt 50 kr. Parcselits István közs. jegyző gyűjtőjén Horvát-Klári: 17 frt 50 kr.

Összesen . . . 239 frt 33 kr.
Hozzáadva az eddigi bevételtől 24325 frt 17 kr.

Együtt . . . 24564 frt 50 kr.

Am eddig feltüntetett kiadás . 19786 frt 28 kr.
Módosi főszolgabíróknak újabban 50 frt — kr.

A bánlaki főszolgabíróknak előlegkénti küldés céljából a vármegye alispánjának kifizet. . 300 frt — kr.

Összes kiadás . . . 20136 frt 28 kr.

Levonva a kiadást a bevételből, marad készpénz . . . 4428 frt 22 kr.

N.-Becskekerek, 1898. évi március hó 17-én.

A központi segélyező bizottság.

Táviratok.

Országgyűlés.

(A képviselőház ülése március 17.)

Budapest, március 17. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A képviselőház ma folytatta az appropriációs vitát. Az első szónok

Makfalvay Géza volt, ki sötét színekkel eseteli a kisbirtokos osztály helyzetét. Szemére veti a kormánynak, hogy nem folytat magyar politikát. A javaslatot elveti. Utána

Horánszky Nándor szólalt fel, ki tekintettel arra, hogy a javaslat elfogadása bizalmi szavazat a kormány iránt, a javaslatot nem fogadja el. — Hosszabbban indokolja a kabinet iránt való bizalmatlanságát, majd áttér a belpolitikára és behatóan bírálja a pénzügyi helyzetet a kvóta és a kiegyezés szempontjából. Lánczyval polemizál a kvóta-emelés miatt. Szóla szerint az ország ki van merülve, a jólét csak látszólagos. Elismeri, hogy közgazdasági téren a kormány sokat tesz, de ez még nem elegendő. A szocializmus okait a közép és kisbirtokosság hanyatlásában látja. Sürgösi terheiknek állami konvertálását. A javaslatot elveti, új rezolúciót nyújtván be.

Öt pernyi szünet.

A helyzet Ausztriában.

Budapest, március 17. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Egy beavatott politikus állítása szerint kilátás van arra, hogy a nyelvkérdés végleges és kielégítő megoldást nyerjen, a mennyiben Thun grófnak minden valószínűség szerint sikerülni fog valamennyi német pártánnyal megegyezésre jutni.

A tévedésről.

Budapest, márc. 17. (A nagybecskereki Lloyd társulat távirata.) Buzában a kínálat mérsékelt, vételekkel kielégítő, forgalom 15.000 mm., az árak csöndesek és változatlanok. Kötetett:

Rozs tavaszra 9:03—9:04

Buza márcz.-április 12:01—12

Tengeri május-junius 5:35—5:36

Zab 6:50—6:52

Hirdetések.

Egyedül valódi angol, balzsamot

(Tinctura balsamica) nagyban és kicsinyben csakis
THIERRY A. gyógyszerész
 Pregrada. Rohits mellett hatóságilag engedélyezett és törvényesen bejegyzett
balzsam-gyára szállít.
 Valódi csak ezzel a kereskedelmi törvényszék bejegyzte védjeggyel

Hogy minden tévedés elkerülte legyen, ezáltal ezen hatóságilag bejegyzett védjegyet használom.

Balzsamom teljes csomagolása a minták törvényes védelmében van.

A legrégibb, leghatásosabb, legolcsóbb és legjobb népies házi készítésű illóolajok, köhögés, köpet, gyomor-gergő, érzékenység, rossz íz, rossz szaga, lehellet, felhőfűzés, gyomorégés, fejfájás stb. ellen egy belsőleg, mint külsőleg alkalmazható forogás, szárazhads, fagydagánatok, égési sebek stb. stb. ellen.

A hol nincsen raktár, ott közvetlenül rendeljünk ezen a címen: **An die Balsamfabrik des Apothekers A. Thierry in Pregrada bei Rohitsch.**

Ar Magyarország és Ausztria bármely postafiókjára ládával együtt portómentesen küldve:

12 kis vagy 6 dupláttal 3 korona 4 korona

60 " Bosznia és Herzegovinába 30 krel drágább.

Hamisítót és utánzókat, valamint hamisított gyártmányokat árusítókat a védjegytörvény szigorúan üldözi.

Schutzengel-Apothek

Egyedül valódi Százlevelű rózsakenőcs

(Balsam salbe ex rosa centifolia).
 A jelenben a legerősebben ható kenőcs.
 Nagy antiszeptikus értéke van. Kitűnően megakadályozza a gyuladást. Bármely régi külső bajnál és sebnél határozott eredménnyel van. Legelőször is javulást és fájdalmak enyhülését idézi elő.

Két adagnál kevesebbet nem küldenek a szíjjelküldést csakis előleges fizetés vagy utánvétellel eszközöl. 2 tégely ára bérmentesen küldve és már betudva a szállítólevél és csomagolással 3 korona 40 fillér.

Óvakodjanak hatás nélkül való hamisítások vásárlásától és jól tessék ügyelni, hogy minden tégelyen beégetve legyen a fent látható védjegy és a cég címe: **Schutzengel-Apothek des A. Thierry in Pregrada.** Minden tégely hátsó oldalán utasítás van csomagolva. Százlevelű rózsakenőcs hamisítót és utánzókat a védjegytörvény értelmében törvényesen és szigorúan üldözi, valamint a hamisítványok terjesztőt is.

A hol nincsen raktár, ott közvetlenül rendeljünk ezen a címen: **An die Schutzengel-Apothek und Balsamfabrik des A. Thierry in Pregrada bei Rohitsch.**
 A szíjjelküldés csakis előleges fizetés vagy utánvétellel eszközölhető.

Raktár: **NAGYBECSKERÉKEN, Moczkovesák Dezső** gyógyszerésztárában, a „Koronához”.

Raktár **SZERB-ITTEBÉN: ADORJAN MÁRTON** 224-35.4

Árlejtési hirdetmény.

Nagy-Gáj község törvényhatóságilag jóváhagyott határozat, tervrajz és költségvetés alapján 7000 frt költséggel előirányzott új községházát építeni szándékozik.

Ezen építkezés folyó évi április hó 2-án délelőtt 9 órakor Nagy-Gáj község-házánál tartantó zárt ajánlati árlejtésen fog a legelőnyösebb ajánlatot tevő vállalkozónak kiadni.

Felhívtnak tehát mindazok, kik ezen építkezést elvállalni szándékoznak, miszerint zárt levélben írásbeli ajánlataikat a hozzá csatolandó 700 frt készpénzt kitevő 10% bánatpénzzel vagy annak megfelelő ovadékképes értékpapírral együtt az árlejtést megelőző napig Nagy-Gáj község elöljáróságánál annál is inkább benyújtás, mert később érkező ajánlatok felbontatlanul fognak visszaadni.

Az építkezési tervek, költségvetés és feltételek naponta a hivatalos órák alatt a jegyzői irodában megtekinthetők.

Nagy-Gájon, 1898. évi március hó 14-én.

Szántó, jegyző. 277-2.1
 Maksimov, bíró.

Diszcserjék

a legjobb és legszebb fajokban, valamint **Thuja, Cupressus és Buxus** különféle fajok és nagyságban, nagygyümölcsű málna, ribiske és szamóca

almafácskák

finom csemege fajok; mind kitűnő gyökerekkel és a minőséghez

olcsó áron

továbbá

virág- és főzelékmagvak

legjobb minőségben kaphatók

Praschák testvérek

mű- és kereskedelmi kertészeknél

Nagybecskereken. 255-3.3

Torontái helyi érdekű vasutak üzletigazgatóság.

3576/1898. szám.

273-3.1

Hirdetmény.

Alulírott üzletigazgatóság ezennel közölni teszi, miként az állami és törvényhatósági tisztviselők részére vonalainkra szóló 50%-os menetdíjkedvezményű jegyek váltására jogosító és 50%-os szállítási utalványra is igényt adó arképes igazolványok folyó évre már csak folyó hó 31-ig fognak kiállítani, később beérkező kérvények tekintetbe nem vehetők.
 Nagy-Becskek, 1898. március hó 14-én.

Az üzletigazgatóság.

Hirdetések

felvételnek

újság kiadóhivatalában.

32-58.16

1898. Ujdonságok raktáron 275-28.1

WAFFENRAD (SWIFT), STIRIA stbből

eredeti angol és amerikai gyártmányok.

Lánc nélküli kerékpár!

„GAAOLIN”, nélkülözhetetlen minden kerékpárosnál, szeg stb. nem árthat többé a gumminak.

NOVÁK J. C.

NAGY-BECSKERÉKEN.

1898

Vetés ideje: Augusztus és szeptember.

Ültetés távolsága: 15-20 cm.

Talaj minősége: La trágyázott.

Mauthner-féle magvak.

Aussaatzeit: szeptember und September.

Pflanzweite: 15-20 Cm.

Bodenbeschaffenheit: Gut gedüngt.

A Mauthner-féle hirneves

konyhakerti- és virágmagvak
 zárt és hatóságilag védett csomagokban, a törvényesen bejegyzett

medve-é djegygyel

194-13.9 valamennyi nagyobb

fűszer- és vaskereskedésekben kaphatók.

A Budapesten Andrassy-út 23. szám alatt létező Mauthner Ödön cég csakis olyan csomagoknál vállal teljes jótállást egészen friss és valódi magvakért, a mely csomagok ragasztva, a medve-ábrával és a Mauthner névvel jelölve vannak, úgy a mint a mellékelt rajz is mutatja.